

Horyzonty Polityki
2016, Vol. 7, N° 18

Edytorial: Wokół sporów o suwerenność

Kategoria suwerenności, pomimo bogatej tradycji, wydaje się wciąż zagadnieniem na nowo odkrywającym. Współczesne wyzwania, z jakimi zmagają się państwa, zarówno w wymiarze międzynarodowym, jak i wewnętrznym, prowadzą do przedefiniowania suwerenności. Na gruncie dyscyplin naukowych, w obrębie których badana jest ta kategoria, rozwijane są interesujące koncepcje, ukazujące niekiedy zupełnie nowe spojrzenie na przedmiot opisywany od przynajmniej kilku stuleci. Pomimo takich nowatorskich ujęć kategoria suwerenności wciąż odnosi się do stosunków między państwami, do ustroju państwowego, do zorganizowanych społeczeństw, a niekiedy nawet do poszczególnych osób. Wciąż warto też analizować kilkusetletni dorobek myśli nad suwerennością. Korzystając z niego, można znaleźć wytłumaczenie także niektórych aktualnych problemów związanych z rozumieniem suwerenności.

Niniejszy numer *Horyzontów Polityki* poświęcony jest teoretycznym sposobom rozumienia suwerenności i nawiązuje do tematyki poruszanej przed rokiem w numerze 14. Stanowi przez to kontynuację kwestii wcześniej omawianych. W bieżącym numerze polecamy Państwu uwadze siedem tematycznych artykułów. Artykuł Bogdana Szlachty przedstawia Kościół rzymski jako przykład pierwszego suwerennego bytu politycznego, będącego ważną propozycją także dla świeckiej władzy politycznej, w późnym średniowieczu i na początku nowożytności. Anna Krzynówek-Arndt podejmuje próbę wyjaśnienia wewnętrznych napięć, jakie charakteryzują nowożytne koncepcje suwerenności i zwierzchnictwa ludowego. Wiąże się to przede wszystkim z różnymi interpretacjami twórczości J.J. Rousseau. Beata Nuzzo przedstawia ewolucję

rozumienia suwerenności wewnętrznej, początkowo utożsamianej z całkowładnością i samowładnością państwa, a współcześnie w większym stopniu poddanej uwarunkowaniom międzynarodowym. Rafał Lis prezentuje analizę myśli J.J. Rousseau i J. Madisona ze szczególnym uwzględnieniem tematu obywatelstwa, który stanowi bardzo interesujące dookreślenie kategorii suwerenności ludu. Sergiusz Bober zajmuje się suwerennością w kontekście wielokulturowości i wielonarodowości współczesnych ustrojów federalnych Indii i Nigerii. Stara się przy tym odpowiedzieć na pytanie o wpływ omawianych zjawisk na rozumienie suwerenności w dwóch wybranych państwach. Adam Danek w swoim artykule bada rozbieżności pomiędzy pojęciami suwerenności i suwerena w nowoczesnym państwie, uwidocznione przez problematykę przywództwa państwowego. Stara się tym samym ustalić, kto rozstrzyga o polityce państwa, a więc jaki podmiot wykonuje suwerenność państwa. Marcin Baran natomiast bada przyczyny, dla których nowożytne pojmowanie suwerenności lub autonomii podmiotu moralnego jest trudne do pogodzenia z koncepcją realnie istniejącego dobra. Wskazuje przy tym na problem bezkrytycznie przyjmowanych założeń refleksji etycznej, jakimi są „mit oświecenia” i „metafizyka świata nowożytnego”.

Wojciech Arndt